

HAN

B Opleiding voor Ergotherapie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In december 2018 is de bestaande hbo-bachelor of science opleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft de voltijdopleiding in Nijmegen. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding ergotherapie zijn afgestemd op de landelijk vastgestelde opleidingsprofielen en eindkwalificaties. De opleiding voldoet met de beoogde leerresultaten aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelorniveau voor ergotherapie worden gesteld. Het panel heeft een opleiding gezien, die niet alleen vakbekwame ergotherapeuten wil opleiden, maar ook complete ergotherapeuten die een duidelijke beroepsidentiteit en zelfbeeld hebben. Het panel vindt dat de opleiding hiermee goed inspeelt op de verschuivingen in de zorg. De opleiding kent hierdoor een duidelijke eigen Nijmeegse kleur. Het panel waardeert het zeer dat de opleiding het lef heeft getoond en de uitdaging is aangegaan om de veelheid aan kwalificaties in de opleiding te vatten. De opleiding heeft een aantal beroepsthema's geformuleerd om aan de veranderende professionaliteit uitdrukking te geven. Het panel constateert dat de opleiding dit zorgvuldig heeft gedaan door voort te bouwen op wat er al was en geleidelijk aan zo het onderwijs te verbreden. De opleiding heeft hiermee een voortrekkersrol op zich genomen, niet alleen in het onderwijs, maar ook in het werkveld. Het panel ziet naast de voortrekkersrol van de opleiding, eveneens dat de opleiding actief signalen uit het werkveld ophaalt en responsief is, wanneer reacties uit het werkveld hier aanleiding toe geven. Deze voortrekkersrol uit zich ook in het onderzoek dat de opleiding in 2018 is gestart naar mogelijk nieuw te formuleren competenties, als logische volgende stap na de ontwikkeling van de beroepsthema's.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de didactische visie, het onderwijsprogramma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam goed aansluiten bij de beoogde leerresultaten. Het panel komt tot de waardering goed vanwege het lef dat de opleiding heeft getoond om van een meer traditionele wijze van onderwijs tot een onderwijsleeromgeving te komen die beter past bij het veranderende beroepsbeeld voor een ergotherapeut, namelijk de complete ergotherapeut. Het panel vindt dat de opleiding met het oppakken van deze vernieuwende wijze inspeelt op de ontwikkelingen in het werkveld, zowel binnen als buiten de zorgsector. Het panel waardeert het dat de opleiding de aanpassingen goed doordacht en geleidelijk aan heeft ingevoerd. Eerst is de organisatie aangepast in drie resultaatverantwoordelijke onderwijsteams, managementteam en team organisatie. Vervolgens is via de weg van veranderen en vernieuwen het onderwijskundige concept aangepast, waarbij is voortgebouwd op de sterke punten van de bestaande onderwijsleeromgeving. Het panel vindt het positief dat de opleiding het 'voortdurend leren en ontwikkelen', dat onderdeel is van het programma voor studenten, hierbij ook zelf toepast. Het

panel ziet, evenals de opleiding, voor de komende periode de uitdaging om het onderwijsconcept zoals het nu in de propedeuse is geoperationaliseerd, te evalueren en bij te stellen en op een consistente manier in te voeren in de hogere leerjaren.

Het panel stelt vast dat zowel alle verplichte competenties als de beroepsthema's aan bod komen in het onderwijsprogramma. Elk programmaonderdeel is/wordt ontworpen met het oog op samenhang tussen beoogde leeropbrengsten, leeractiviteiten, leerinhoud en toetsing. Het panel is van mening dat deze samenhang bijdraagt aan betekenisvol en zinvol leren, zoals door de opleiding nagestreefd. De opleiding heeft een leeromgeving gecreëerd, waarin de student kansen heeft om in driehoek onderwijs-onderzoek-werkveld aan de slag te gaan. Het panel is zeer te spreken over bijvoorbeeld de Sparkcentres, waar studenten de ruimte krijgen voor interprofessionele samenwerking en innovatie. Het panel signaleert dat het nieuwe leren andere fysieke onderwijsruimtes vraagt en dat de opleiding op zoek is naar een oplossing hiervoor. Het panel heeft gemerkt dat het nieuwe leren vol enthousiasme en passie wordt uitgedragen door zowel het managementteam als de docenten, studenten, alumni en mensen uit het werkveld. Het panel constateert op basis van de gesprekken dat studenten positief zijn over de kwaliteit van hun docenten. Studenten voelen zich gezien en docenten zijn responsief. Het panel heeft goed gekwalificeerde en gemotiveerde docenten leren kennen. Het heeft zelfbewuste studenten en alumni gezien, die in een enkel geval zelfs hun eigen baan hebben weten te creëren. De opleiding besteedt ruim aandacht aan internationalisering en geeft ruimte aan studenten en docenten voor het opdoen van internationale ervaring.

Standaard 3: Toetsing – goed

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een goed toetsbeleid en systeem van toetsing. Het panel heeft een variatie aan toetsten gezien met bijbehorende beoordelingen. De toetsing is van goed niveau en sluit aan op de leerdoelen/leeruitkomsten, aldus het panel. De toetsen voldoen aan de eisen van validiteit, transparantie en betrouwbaarheid. De beoordelingen van de toetsen vindt het panel inzichtelijk en consistent met enkele verbeterpunten voor de navolbaarheid van de beoordelingen van de afstudeerwerken (Praktijkgericht Onderzoek). Het panel constateert dat de opleiding goede aandacht heeft voor het bewaken van de kwaliteit van toetsen en de beoordeling. Het vier-ogen-principe wordt toegepast en er zijn kalibratiesessies en toetsevaluaties. Studenten zijn over het geheel genomen tevreden over de toetsing. Het panel heeft veel waardering voor de grondige wijze waarop de opleiding de invoering van het programmatisch toetsen oppakt. Dit is een goed voorbeeld voor andere onderwijsinstellingen.

Het panel geeft de waardering goed, omdat de opleiding in de uitwerking van het toetsbeleid zorgvuldig de omslag maakt van het oude toetsen naar het nieuwe toetsen, passend bij het nieuwe leren. Het panel is zeer te spreken over de wijze waarop de opleiding de verantwoordelijkheid voor het ontwerpen van toetsen laag in de organisatie bij de onderwijsteams heeft gelegd. Dit kan omdat de opleiding heldere kaders heeft vastgesteld voor het ontwerpen van de toetsen binnen de onderwijsteams. Ieder onderwijsteam kent goed geschoolde en getrainde docenten, ook op het gebied van toetsing, die eindverantwoordelijkheid dragen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **voldoende**.

Het visitatiepanel concludeert op basis van het programma en een selectie van afstudeerdossiers dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Het programma en de afstudeerfase bieden daartoe voldoende garanties. Het panel oordeelt positief over de opzet van de afstudeerfase, die bestaat uit de onderwijseenheden Leren op de werkplek, De innoverende ergotherapeut 2 en het Praktijkgericht Onderzoek. Voor de invulling hiervan heeft de student ruime keuzemogelijkheden hebben. Het panel heeft een selectie van vijftien afstudeerdossiers bestudeerd en concludeert dat het niveau hiervan voldoende is. Het panel heeft zowel juweeltjes van rapporten van het Praktijkgericht Onderzoek gezien als enkele rapporten waar de methodische onderbouwing van het onderzoek voor verbetering vatbaar is. Het panel vindt dat de afstudeerfase bestaat uit veel verschillende (en soms omvangrijke) producten, waardoor soms het overzicht en diepgang ontbreekt. De beoordelingen van de afstudeeronderdelen kunnen volgens het panel aan inzichtelijkheid winnen.

Het panel heeft tijdens de gesprekken geconstateerd dat studenten en alumni opgeleid worden tot leergierige, lerende en zelfbewuste ergotherapeuten, die soms zelfs in staat zijn om voor zichzelf een werkplek als ergotherapeut te creëren bij een organisatie. Het panel ziet dat de opleiding ergotherapeuten opleidt die vaardig zijn hun beroep uit te oefenen, zelfverzekerd kunnen samenwerken en in staat zijn nieuwe wegen te bewandelen, ook buiten de grenzen van hun eigen professie. De studenten, alumni en het werkveld zijn hier zeer over te spreken.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	17
Standaard 3 Toetsing	27
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	31
Eindoordeel over de opleiding	35
Aanbevelingen	36
Bijlagen	37
Bijlage 1 Bezoekprogramma	38
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	40

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor of science opleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2018 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 13 december 2018

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer F.P.G.M. Entken (voorzitter)

Mevrouw dr. M. Cardol (domeindeskundige)

Mevrouw T.J. Wassink (domeindeskundige)

Mevrouw A.M.S. Le Granse (domeindeskundige)

De heer M. Güler (studentlid)

De heer drs. M. Fokkema, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel, in samenwerking met mevrouw drs. A. de Klerk.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2018*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

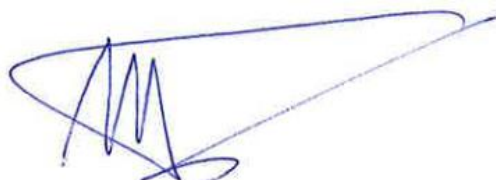
Utrecht, 11 april 2019

Panelvoorzitter

F.P.G.M. Entken

Lead-auditor

drs. M. Fokkema

Schets van de opleiding

De bacheloropleiding Ergotherapie is één van de vijf opleidingen van het Instituut Paramedische Studies (IPS) van de Faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij (FGGM) van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

De opleiding Ergotherapie in Nijmegen bestaat 16 jaar en is uitgegroeid tot een opleiding waar circa 40 medewerkers circa 650 studenten opleiden tot startbekwame ergotherapeuten. Van de opleidingen ergotherapie in Nederland leidt Nijmegen de meeste studenten op, met een instroom van 180 tot 220 studenten per jaar.

Vanaf 2012 ontwikkelt de opleiding zich naar een lerende, professionele organisatie

De groei van de opleiding, andere inzichten over organiseren en educatie hebben ertoe geleid dat de opleiding in 2012 de keuze heeft gemaakt om te gaan werken volgens de uitgangspunten van de lerende, professionele organisatie. In een dergelijke professionele cultuur ligt het eigenaarschap zo laag mogelijk in de organisatie. Kwaliteit van het uitgevoerde werk is leidend en medewerkers worden ingezet op hun kwaliteiten en talenten. Vraagstukken worden opgepakt vanuit meerdere perspectieven.

Bovengenoemde ontwikkelingen sluiten aan bij de doelstellingen en ambities van de HAN in het instellingsplan voor 2016-2020, waarin de kwaliteitscultuur een belangrijk uitgangspunt is voor werken en leren binnen de hogeschool. Een kwaliteitscultuur betekent volgens de HAN een systematische focus op a) de inhoud en kwaliteit van het werk, b) de professionele verantwoordelijkheid die een ieder daarvoor neemt en c) een sfeer die zich kenmerkt door collegiale inspiratie, samenwerking, trots en vertrouwen.

Veranderingen zijn ingezet op drie gebieden: organisatorisch, beroepsinhoudelijk en onderwijskundig. De opleiding heeft de veranderingen op deze terreinen in samenhang aangepakt. De veranderingen zijn goed onderbouwd en stapsgewijs en volgordegericht geïmplementeerd. Dit heeft geleid tot een doorgaande lijn in vernieuwing met het uitgangspunt van een lerende organisatie: nieuwe dingen uitproberen en zo nodig snel en adequaat aanpassingen realiseren.

Organisatorisch: naar matrixorganisatie met drie onderwijsteams

In 2013 is de organisatiestructuur aangepast om het werken volgens een professionele cultuur ook in de structuur te verankeren middels een matrixorganisatie bestaande uit drie onderwijsteams. De opleiding heeft geïnvesteerd in deze omslag onder meer door teamcoaching en individuele coaching. Eind 2014 is besloten om de lerende, professionele organisatie verder vorm te geven vanuit een koers die is afgeleid uit strategische vraagstukken en trends. Ook binnen (de andere opleidingen van) het Instituut Paramedische Studies (IPS), is een kanteling gemaakt naar een lerende organisatie. Vanuit haar voortrekkersrol vervult Ergotherapie hierbij een coachende en begeleidende rol.

Beroepsinhoudelijk: van competente naar complete ergotherapeut

Ergotherapeuten worden nu niet alleen opgeleid tot competente, maar ook tot complete ergotherapeuten. Dit betekent niet alleen aandacht voor competentie (vakmanschap), maar ook voor beroepsidentiteit en zelfbeeld. Onderliggend visitatierapport zal hier verder op ingaan.

Onderwijskundig concept geleidelijk aan veranderd met nieuwe propedeuse in 2018

Ergotherapie is vanaf 2015 gestart met verschillende veranderingen en vernieuwingen om de koers verder vorm te geven in de praktijk. Door het doorlopen van een continue leercyclus van ervaring, reflectie, verdieping en verankering, heeft de opleiding op de koers een vernieuwd onderwijs- en toetsprogramma gerealiseerd. Dit programma is in de propedeuse gestart in studiejaar 2018-2019. Er is geïntegreerd onderwijs in dagdelen, waarin meer keuzeruimte is voor studenten en flexibiliteit om op ontwikkelingen die zich in de regio voordoen in te spelen.

Kijken over grenzen van het eigen vak

Vertrekpunt voor het beleid van het Instituut Paramedische Studies voor de komende periode is de volgende missie en ambitie: "Het Instituut Paramedische Studies van de HAN heeft een voortrekkersrol in de innovatie van het paramedische domein in de regio, in Nederland en daarbuiten, gericht op het welbevinden van de burger met een paramedische zorgbehoefte. Dit doen we door kritisch-reflectieve Ergotherapeuten, Fysiotherapeuten, Logopedisten, Mondhygiënist en Diëtisten met l'ef op te leiden, die over de grenzen van het eigen vak heen kijken. Deze rol krijgt gestalte in de driehoek onderwijs, onderzoek en werkveld." Deze missie krijgt vorm op het gebied van inhoud, onderwijs en onderzoek, medewerkers, organisatie en operational excellence, zowel op instituutsniveau als op het niveau van de afzonderlijke opleidingen.

Verdere ontwikkelingen

Naast de doorontwikkeling op beroepsinhoudelijke, onderwijskundig en organisatorisch gebied, wil de opleiding ook werken aan een nieuw model voor post hbo-onderwijs. Daarnaast behoort de oprichting van een lectoraat ergotherapie tot de ambities van de opleiding.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding ergotherapie zijn afgestemd op de landelijk vastgestelde opleidingsprofielen en eindkwalificaties. De opleiding voldoet met de beoogde leerresultaten aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelorniveau voor ergotherapie worden gesteld. Het panel heeft een opleiding gezien, die niet alleen vakbekwame ergotherapeuten wil opleiden, maar ook complete ergotherapeuten die een duidelijke beroepsidentiteit en zelfbeeld hebben. Het panel vindt dat de opleiding hiermee goed inspeelt op de verschuivingen in de zorg. De opleiding kent hierdoor een duidelijke eigen Nijmeegse kleur. Het panel waardeert het zeer dat de opleiding het lef heeft getoond en de uitdaging is aangegaan om de veelheid aan kwalificaties in de opleiding te vatten. De opleiding heeft een aantal beroepsthema's geformuleerd om aan de veranderende professionaliteit uitdrukking te geven. Het panel constateert dat de opleiding dit zorgvuldig heeft gedaan door voort te bouwen op wat er al was en geleidelijk aan zo het onderwijs te verbreden. De opleiding heeft hiermee een voortrekkersrol op zich genomen, niet alleen in het onderwijs, maar ook in het werkveld. Het panel ziet naast de voortrekkersrol van de opleiding, eveneens dat de opleiding actief signalen uit het werkveld ophaalt en responsief is, wanneer reacties uit het werkveld hier aanleiding toe geven. Deze voortrekkersrol uit zich ook in het onderzoek dat de opleiding in 2018 is gestart naar mogelijk nieuw te formuleren competenties, als logische volgende stap na de ontwikkeling van de beroepsthema's.

Onderbouwing

Beroepsbeeld: complete ergotherapeuten

De moderne, startbekwame ergotherapeuten moeten volgens de opleiding niet alleen kunnen meebewegen met transities in het werkveld, maar hier ook op kunnen anticiperen en hierin verantwoordelijkheid nemen. Van hen wordt verwacht dat zij handelen vanuit een kader van kennis, vaardigheden en betekenisgeving. Dit betekent dat zij naast hun professionele kennis, vaardigheden en attitude moeten kunnen vertrouwen op hun persoonlijke en professionele identiteit. Het volstaat niet (langer) om uitsluitend te focussen op competenties (kwalificatie), maar er dient ook wezenlijke aandacht te zijn voor socialisatie en persoonlijke vorming. De professionaliteit die van de ergotherapeut wordt gevraagd, verandert.

De opleiding heeft tot doel studenten dan ook op te leiden tot complete ergotherapeuten, waarbij aandacht is voor kwalificatie, socialisatie én persoonsvorming. Dit betekent niet alleen aandacht voor competentie (vakmanschap), maar ook voor beroepsidentiteit en zelfbeeld. Nijmeegse

ergotherapeuten kenmerken zich als cliëntgecentreerde ergotherapeuten die het handelen mogelijk maken van zowel een individu, een organisatie als een populatie. Ze werken en leren in partnerschap met andere professionals, zijn innovatief, onderzoekend en ondernemend en kunnen daardoor omgaan met verschillende vraagstukken op het vlak van participatie in een complexe en dynamische omgeving. Ze zetten persoonlijke eigenschappen, kwaliteiten en talenten in ter bevordering van de samenwerkingsrelatie en tonen zich een zelfzekere ergotherapeut met een authentieke beroepsidentiteit.

De afgestudeerde ergotherapeut kan werken in alle domeinen van het beroep en zet zich in om de participatie, gezondheid en het welzijn van mensen te bevorderen met als aangrijpingspunt het dagelijks, betekenisvol handelen. In partnerschap met het werkveld bouwt de opleiding aan toekomstbestendige ergotherapie, waarbij de ontwikkelingen in de samenleving kansen bieden voor ergotherapeuten om participatievraagstukken in nieuwe contexten op te pakken. Professionalisering en een leven lang leren maken hier integraal deel van uit.

Het panel waardeert het zeer dat de opleiding met haar ambitieuze visie op het beroepsbeeld van de ergotherapeut de uitdaging niet uit de weg gaat en daarmee zelfs een voortrekkersrol op zich neemt.

Met opleiding (beter) aansluiten op ontwikkelingen in het werkveld

Het panel heeft gezien dat de opleiding goed inspeelt op veranderende vraagstukken op het gebied van zorg, welzijn, arbeid en onderwijs. De opleiding heeft haar beoogde leerresultaten aangepast en speelt hierbij nadrukkelijk in op de verschuiving bij instellingen naar het functioneren in (zorg)netwerken, en van individueel werkende professionals naar teams van professionals. De opleiding heeft hierbij eveneens oog voor de maatschappelijke ontwikkeling om de participatie en het zelfmanagement bij burgers of cliënten te bevorderen. Naast het domein zorg signaleert de opleiding dat een ergotherapeut ook toegevoegde waarde kan hebben voor burgers op het gebied van welzijn, arbeid en onderwijs. Ergotherapeuten werken steeds vaker in de directe omgeving waar mensen hun handelingsvraag hebben. Het panel vindt dat de opleiding deze ontwikkelingen goed in de gaten houdt en hier goed op inspeelt door het beoogde beroepsbeeld en de leerresultaten van de opleiding hierop aan te passen.

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft volgens het panel goed doordacht welke leerresultaten nodig zijn om bovengeschetst beroepsbeeld te bereiken. De meer traditionele beroepscompetenties zijn aangevuld met vernieuwende competenties, de hieronder genoemde beroepsthema's. Het panel signaleert dat dit – door de veelheid aan kwalificaties – een behoorlijke puzzel is en waardeert het dat de opleiding deze uitdaging is aangegaan en mogelijk zelfs in de toekomst meer traditionele competenties ter discussie wil stellen als dat beter aansluit bij de ontwikkelingen binnen het beroep. Hieronder volgt een toelichting.

Landelijke en internationale beroepscompetenties

Het panel stelt vast dat de twaalf beroepscompetenties ergotherapie de onderlegger vormen voor het curriculum in Nijmegen (zie onderstaande afbeelding). Het betreft beroepsgerichte, cliëntgerichte en organisatiegerichte competenties. Deze competenties zijn gerelateerd aan (inter)nationale kwalificatiedocumenten en de Dublin descriptoren. Het Beroepsprofiel

Ergotherapeut beschrijft de essentie van de beroepsuitoefening in zeven competentiegebieden, gebaseerd op de CanMeds rollen (zie linker kolom in onderstaande tabel).

Samenhang competentiegebieden van het beroepsprofiel en de beroepscompetenties

Competentiegebieden Beroepsprofiel Ergotherapie	Beroepscompetenties Ergotherapie	
Expert in het mogelijk maken van het handelen	Screenen	Clientgericht
	Inventariseren en analyseren	
	Behandelen en begeleiden	
	Adviseren aan derden	
Pleiten voor participatie	Ondersteunen en versterken	
Samenwerken	Samenwerken	Organisatiegericht
Ondernemen	Ondernemen	
Professioneel werken	Organiseren Zorg dragen voor kwaliteit	
Leven lang leren	Onderzoeken	Beroepsgericht
	Innoveren	
	Leren en ontwikkelen	
Communiceren	(Dublin descriptoren) <i>Tevens verwerkt in een groot aantal beroepscompetenties.</i>	

Bron: Landelijke beroepsprofiel Ergotherapie (december 2017)

In de “Minimum Standards for the Education of Occupational Therapists” van de WFOT (World Federation of Occupational Therapists) worden in vijf domeinen de minimale eisen beschreven die wereldwijd aan de opleiding tot ergotherapeut worden gesteld. Deze vijf domeinen leggen een relatie met de essentiële kennis, vaardigheden en attitude items waaraan opleidingen wereldwijd moeten voldoen en geven het competentieniveau aan van een beginnend beroepsbeoefenaar. Het document “Europese competenties Ergotherapie” beschrijft met zes competentiegebieden het referentiekader voor de ontwikkeling van opleidingsprogramma’s ergotherapie binnen Europa.

In het National Transcript is de landelijke body of knowledge, skills and attitudes (BOKSA) vastgesteld. Dit transcript geeft de concepten weer die de opleiding ergotherapie in haar onderwijs en toetsing borgt in relatie tot de standaarden van de WFOT. Aan de hand van de beroepsthema’s geeft de opleiding in Nijmegen hier een verdere inkleuring aan.

Nijmeegs profiel

Het panel signaleert een duidelijk Nijmeegs profiel dat uitdrukking geeft aan de veranderende professionaliteit van een ergotherapeut. De opleiding heeft gekozen voor een aantal beroepsthema’s. De beroepsthema’s geven kleur aan de ergotherapeuten die worden opgeleid, waar of in welke rol ze ook komen te werken. Deze beroepsthema’s zijn:

- cliëntgecentreerd werken;
- mogelijk maken van het handelen;
- werken en leren in partnerschap;
- innovatief, onderzoekend en ondernemend zijn;
- inzetten van persoonlijke eigenschappen, kwaliteiten en talenten;
- en tonen van een professionele identiteit en zelfzekerheid.

Ieder thema heeft de opleiding uitgewerkt in een (concept)kerndocument, welke is opgesteld met verschillende inhoudsdeskundigen uit het docententeam. Dit kerndocument beschrijft de visie op het beroepsthema, de onderliggende concepten en schetst de ontwikkellijn door het curriculum heen.

Binnen de grondslagen voor de ergotherapie worden vier praktijkcontexten onderscheiden, die alle in de opleiding aan bod komen:

- werken met een persoon en zijn systeem in een instelling;
- werken met een persoon en zijn systeem in de eigen omgeving (thuis, werk, school);
- werken vanuit een sociaal perspectief in en met de organisatie;
- werken vanuit een sociaal perspectief populatiegericht in de wijk.

Afstemming met het werkveld

De opleiding realiseert zich dat er spanning bestaat tussen het streefbeeld en de actuele beroepspraktijk. Het beroep van ergotherapeut is aan het veranderen, bijvoorbeeld van een individueel perspectief naar een sociaal-maatschappelijk perspectief en naar nieuwe werkterreinen buiten de gezondheidszorg. Daarom wil de opleiding de actuele situatie in het werkveld goed blijven taxeren. Het panel waardeert het dat de opleiding in contact met de andere opleidingen in het land en de beroepsvereniging het beroepenveld mee wil nemen in de verschuivende en verbredende vraagstukken. De opleiding wil gezamenlijk een brug slaan tussen het doel van de opleidingen ergotherapie in Nederland (opleiden van breed georiënteerde, vakbekwame ergotherapeuten met lerend en samenwerkend vermogen) en de soms specialistische praktijken in het werkveld.

Het panel signaleert dat de opleiding ook daadwerkelijk een voortrekkersrol oppakt en waardeert dit. Zo heeft de opleiding het werkveld betrokken met de event "Samen werken + samen leren = samen doen" voor de praktijkbegeleiders medio 2018. Op die event heeft de opleiding de door haar noodzakelijk geachte verschuiving van competente naar complete professional toegelicht en onderbouwd. Als vervolg hierop start begin 2019 een pilot in Nijmegen en de provincie Overijssel met een startbijeenkomst voor praktijkbegeleiders uit de regio, docenten en studenten voorafgaand aan de stage. In een dergelijk netwerk kan in partnerschap van elkaar worden geleerd en wordt ontwikkeling in de regio gestimuleerd.

De opleiding Ergotherapie vindt het belangrijk om haar visie op de beroepsontwikkeling te toetsen bij beleidsmakers en het werkveld, met name de behoefte aan en mogelijkheden voor ergotherapeuten in relatief nieuwe settings, zoals het basisonderwijs of in de wijk. Deze nieuwe markten vragen mogelijk om andere competenties bij ergotherapeuten. De opleiding heeft dit vraagstuk eind 2018 laten onderzoeken. De uitkomsten kunnen consequenties hebben voor het profiel van de opleiding en het uitbouwen van de opleidingskolom.

Het panel ziet naast de voortrekkersrol van de opleiding, eveneens dat de opleiding actief signalen uit het werkveld ophaalt en responsief is, wanneer reacties uit het werkveld hier aanleiding toe geven. De opleiding mag zich wat dit betreft ook verheugen in een zeer actieve werkveldcommissie. De betrokkenheid van deze commissie is zodanig sterk dat leden ervan ook op lesbezoek gaan in de opleiding. Het panel heeft hier veel waardering voor.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de didactische visie, het onderwijsprogramma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam goed aansluiten bij de beoogde leerresultaten. Het panel komt tot de waardering goed vanwege het lef dat de opleiding heeft getoond om van een meer traditionele wijze van onderwijs tot een onderwijsleeromgeving te komen die beter past bij het veranderende beroepsbeeld voor een ergotherapeut, namelijk de complete ergotherapeut. Het panel vindt dat de opleiding met het oppakken van deze vernieuwende wijze inspeelt op de ontwikkelingen in het werkveld, zowel binnen als buiten de zorgsector. Het panel waardeert het dat de opleiding de aanpassingen goed doordacht en geleidelijk aan heeft ingevoerd. Eerst is de organisatie aangepast in drie resultaatverantwoordelijke onderwijsteams, managementteam en team organisatie. Vervolgens is via de weg van veranderen en vernieuwen het onderwijskundige concept aangepast, waarbij is voortgebouwd op de sterke punten van de bestaande onderwijsleeromgeving. Het panel vindt het positief dat de opleiding het 'voortdurend leren en ontwikkelen', dat onderdeel is van het programma voor studenten, hierbij ook zelf toepast. Het panel ziet, evenals de opleiding, voor de komende periode de uitdaging om het onderwijsconcept zoals het nu in de propedeuse is geoperationaliseerd, te evalueren en bij te stellen en op een consistente manier in te voeren in de hogere leerjaren.

Het panel stelt vast dat zowel alle verplichte competenties als de beroepsthema's aan bod komen in het onderwijsprogramma. Elk programmaonderdeel is/wordt ontworpen met het oog op samenhang tussen beoogde leeropbrengsten, leeractiviteiten, leerinhoud en toetsing. Het panel is van mening dat deze samenhang bijdraagt aan betekenisvol en zinvol leren, zoals door de opleiding nagestreefd. De opleiding heeft een leeromgeving gecreëerd, waarin de student kansen heeft om in driehoek onderwijs-onderzoek-werkveld aan de slag te gaan. Het panel is zeer te spreken over bijvoorbeeld de Sparkcentres, waar studenten de ruimte krijgen voor interprofessionele samenwerking en innovatie. Het panel signaleert dat het nieuwe leren andere fysieke onderwijsruimtes vraagt en dat de opleiding op zoek is naar een oplossing hiervoor. Het panel heeft gemerkt dat het nieuwe leren vol enthousiasme en passie wordt uitgedragen door zowel het managementteam als de docenten, studenten, alumni en mensen uit het werkveld. Het panel constateert op basis van de gesprekken dat studenten positief zijn over de kwaliteit van hun docenten. Studenten voelen zich gezien en docenten zijn responsief. Het panel heeft goed gekwalificeerde en gemotiveerde docenten leren kennen. Het heeft zelfbewuste studenten en alumni gezien, die in een enkel geval zelfs hun eigen baan hebben weten te creëren. De opleiding besteedt ruim aandacht aan internationalisering en geeft ruimte aan studenten en docenten voor het opdoen van internationale ervaring.

Onderbouwing

Vormgeving programma

Didactische visie

Eind 2014 heeft de opleiding besloten om de lerende, professionele organisatie verder vorm te geven vanuit een koers die is afgeleid uit strategische vraagstukken en trends. De opleiding heeft destijds koersuitspraken geformuleerd en het panel heeft in de gesprekken geconstateerd dat deze leidend zijn in wat de opleiding doet:

- Een lerende cultuur in de organisatie en het onderwijs, waarin iedereen partner in leren is. Iedereen werkt en leert vanuit interesse, benut kwaliteiten en ontwikkelt talenten.
- Er is een sterke verbinding in de leercultuur tussen de structuren & systemen en de mensen & het gedrag waarbij iedereen handelt vanuit geheel naar deel en overzicht en inzicht.
- Ergotherapeuten en docenten van de HAN maken gebruik van zichzelf ("use-of-self") ten behoeve van de relatie, krijgen erkenning voor hun professionele identiteit en geven erkenning aan de professionele identiteit van de ander.
- Ergotherapeuten van de HAN zijn experts in het handelen van alledag.

Op basis van de koersuitspraken en de cultuur- en organisatieontwikkeling constateert het panel dat de opleiding de afgelopen jaren een goed doordacht herontwerp van het onderwijs en didactisch handelen heeft ontwikkeld. De opleiding heeft een visie op leren en onderwijs geformuleerd, die wordt gekenmerkt door betekenisvol en zinvol leren en aandacht voor kwalificeren, socialiseren en persoonsvorming. Deze visie sluit direct aan op de uitgangspunten van ergotherapie, waar inzetten en tot bloei brengen van mogelijkheden en kwaliteiten van mensen centraal staan.

Het panel constateert dat de opleiding veranderingen geleidelijk en doordacht heeft doorgevoerd, waarbij de opleiding het aspect van de lerende organisatie zelf ook toepast. Eerst is de organisatie aangepast; daarna het onderwijskundig concept. Bij de ontwikkeling van het onderwijs is voortgebouwd op het bestaande onderwijs en gestart met experimenteren. Steeds werd met studenten en docenten geëvalueerd en verbeterd en werd geconcludeerd dat het nieuwe onderwijs doorontwikkeld zou worden in het onderwijsprogramma.

Het panel heeft ook andere ambities gesignaleerd, namelijk de samenwerking met de regio, in de driehoek van onderwijs, onderzoek en praktijk. Ook binnen de opleiding Ergotherapie is deze driehoek het uitgangspunt voor denken en doen in de dagelijkse praktijk. Bij het inrichten en realiseren van het onderwijsprogramma, betreft de opleiding niet alleen docenten, maar ook onderzoekers, ergotherapeuten en andere disciplines. Het panel constateert dat de opleiding daarmee ook een impuls geeft aan de beroepsontwikkeling.

Bouwstenen onderwijskundig concept: Naar betekenisvol en zinvol leren

Naar aanleiding van maatschappelijke, beroepsinhoudelijke ontwikkelingen en nieuwe inzichten op het gebied van leren, heeft de opleiding het onderwijskundige concept van betekenisvol en zinvol leren ontwikkeld. Betekenisvol wil zeggen dat het leren aansluit bij de belevingswereld van de student, congruent met de uitgangspunten van de ergotherapie. Van zinvol leren is sprake als het geleerde bijdraagt aan de beroepsontwikkeling tot ergotherapeut, zoals vastgelegd in de

kwalificatieraamwerken en de BOKSA. De opleiding heeft vijf bouwstenen geïdentificeerd die samen betekenisvol en zinvol leren bevorderen. Deze bouwstenen zijn:

- Duurzaam leren gaat over verankering en de kracht om leren een levenslang karakter te geven.
- Diep leren gaat over de kwaliteit van het geleerde en de houding van de student.
- Zin in leren gaat over de motivatie van de student.
- Leren door doen zegt iets over de wijze waarop het leren het meest oplevert.
- Samenwerkend leren betekent dat in de interactie met anderen het geleerde een andere kracht en betekenis krijgt.

Deze bouwstenen zijn voor de opleiding leidend bij het maken van keuzes voor leerinhouden en werkvormen, het bieden van keuzeruimte en de rol van de docent.

Opzet en inhoud programma

Opbouw programma (jaar 1 t/m 4)

Het programma is opgebouwd rond de vier praktijkcontexten, waarin de ergotherapeut werkzaam is, met een spreiding over de gebieden zorg, welzijn, arbeid en onderwijs. In elk programmaonderdeel (module of onderwijseenheid) staat een casus uit één van de praktijkcontexten centraal. Binnen de propedeuse komen alle vier praktijkcontexten aan bod, zodat studenten een algemeen beeld van het beroep krijgen. In hoofdfase 1 (jaar 2) volgt een verdieping, waarbij ook de omgeving en positie van de ergotherapeut rond een vraagstuk worden meegenomen in de analyse en aanpak. In hoofdfase 2 en 3 (jaar 3 en 4) staat de realistische beroepspraktijk in de vorm van werkplekleren en praktijkgericht onderzoek centraal. In de praktijkcontexten ontwikkelt de student zijn competenties op een steeds hoger niveau. In ieder programmaonderdeel komen tevens de beroepsthema's aan de orde en zorgen deze hiermee voor verbinding tussen de verschillende onderdelen.

Het panel constateert dat door de wijze van samenhang in praktijkcontexten, beroepscompetenties en beroepsthema's het curriculum een karakter heeft van herhaling en toenemende complexiteit. Het panel stelt vast dat zowel alle verplichte competenties van een ergotherapeut aan bod komen als de beroepsthema's. Elk programmaonderdeel is ontworpen met het oog op samenhang ("constructive alignment") tussen beoogde leeropbrengsten, leeractiviteiten, leerinhoud en toetsing. Het panel is van mening dat deze samenhang bijdraagt aan betekenisvol en zinvol leren. Het programma ziet er schematisch als volgt uit:

Onderwijsaanbod Ergotherapie					
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Hoofdfase 2 en 3	Praktijkgericht Onderzoek 30 stp Of Interprofessioneel Praktijkgericht Onderzoek (IPO) 30 stp		Minor 30 stp		
Hoofdfase 2 en 3	Leren op de werkplek 1 & 2 ¹ 45 stp				
	De innoverende ergotherapeut 1 of 2 7,5 stp		De innoverende ergotherapeut 1 of 2 7.5 stp		
Hoofdfase 1	Spelenderwijs 12,5 stp	Het heft in eigen hande(le)n 7,5 stp	De wereld op zijn kop 7,5 stp	Ouderen met beleving 12,5 stp	Competente ergotherapeut niveau 2 5 stp
		De onderzoekende ergotherapeut 7,5 stp	Werk voor iedereen 7,5 stp		
	Extra curriculair: student company, honoursprogramma, talentprogramma				
Propedeuse	De startende ergotherapeut niveau 1 30 stp		De lerende ergotherapeut niveau 1 15 stp		De complete ergotherapeut niveau 1 15 stp

Propedeuse

In 2018-2019 is de nieuwe manier van leren volledig doorgevoerd in de propedeuse. De student doorloopt verschillende modules waarin een introductie plaatsvindt op de ergotherapeut als expert in het handelen van alledag. Het onderwijs wordt in dagdelen aangeboden; per onderwijsweek zijn vier dagdelen ingeroosterd. Gedurende deze dagdelen wordt geïntegreerd onderwijs aangeboden, waarbij onder meer basiskennis, ergotherapeutische vaardigheden, methodisch handelen en professioneel redeneren aan bod komen. Integratie vindt plaats in de beroepsopdrachten en -producten die studenten in groepsverband of individueel maken. Het panel constateert dat in de uitwerking van deze beroepsopdrachten keuzeruimte zit voor de student, zodat betekenisvol leren wordt gestimuleerd. Ook legt de student, al dan niet als vrijwilliger binnen een organisatie, contact met een eigen cliënt buiten de opleiding, die hij in zijn dagelijks handelen begeleidt. De leeractiviteiten van de propedeuse nodigen de student uit om zich een beeld te vormen van het beroep, de opleiding en zichzelf. Het panel vindt het positief dat de opleiding bij het nieuwe leren extra aandacht geeft aan de begeleiding van studenten. Zo heeft iedere student een vaste studentbegeleider die het leer- en ontwikkelproces van de individuele student volgt.

Hoofdfase 1 (jaar 2): Opdrachten maken van het Leer Ontwikkel Plein en de Sparkcentres

Ook in hoofdfase 1 is het onderwijs in dagdelen georganiseerd. Er is niet alleen binnen de uitwerking van de opdrachten keuzeruimte, maar ook in de keuze van opdrachten, die van reële opdrachtgevers afkomstig zijn. Deze opdrachten maken deel uit van het “Leer Ontwikkel Plein” (LOP), waar studenten in groepjes aan de slag gaan met opdrachten naar keuze die aansluiten bij de eigen leerdoelen, talenten en affiniteiten. Persoonsvorming en het ontwikkelen van een professionele identiteit staan bij het LOP centraal. Studenten kunnen uit een rijk aanbod aan leeromgevingen putten, binnen en buiten de HAN.

Iedere student Ergotherapie neemt in hoofdfase 1 een semester lang deel aan Interprofessioneel Leren (IPL) in één van de Sparkcentres in een van de wijk-/zorgcentra waar onderwijs, onderzoek en praktijk zijn geïntegreerd en waarin studenten van verschillende opleidingen, zoals Fysiotherapie, Verpleegkunde, en Maatschappelijk werk en dienstverlening, samen werken.

Hoofdfase 2 en 3 (jaar 3 en 4): Werkplekleren, minor en praktijkgericht onderzoek

Hoofdfase 2 en 3 staan in het teken van werkplekleren (LODW en DIE 1 en 2), de minor en het praktijkgericht onderzoek (PO). Bij de onderwijseenheid Leren op de werkplek 1 en 2 (LODW 1 en 2, 45 studiepunten) brengen studenten twee semesters twintig weken door op een externe werkplek. De onderwijseenheid De innoverende ergotherapeut 1 en 2 (DIE 1 en 2; 7,5 studiepunten) wordt ook op een externe werkplek ingevuld. De minor en het praktijkgericht onderzoek omvatten elk 30 studiepunten. De student bepaalt zelf in welke volgorde hij deze onderdelen volgt, waarbij praktijkgericht onderzoek pas in het vierde leerjaar mag plaatsvinden. Ook in deze fase van de opleiding is er dagdelen-onderwijs, waarbij studenten gemiddeld één dag per week op de opleiding komen voor voorbereidende activiteiten (bijvoorbeeld workshops in onderzoeksvaardigheden) of terugkomactiviteiten: samen leren, verbinden van praktijk en theorie, professioneel redeneren, reflecteren. De onderwijseenheden Leren op de werkplek 1 en 2, De innoverende ergotherapeut 2 en Praktijkgericht Onderzoek vormen het afstudeerprogramma.

LODW wordt afgesloten met een portfoliobeoordeling als sluitstuk van tweemaal 20 weken leren op de werkplek. Tijdens LODW zijn er drie momenten waarop de student samen met zijn docentbegeleider en praktijkbegeleider expliciet stilstaat bij zijn professionele en persoonlijke ontwikkeling: het werkplekbezoek LODW 1, het ontwikkelgesprek LODW 1 en het werkplekbezoek LODW 2. Deze drie momenten, samen met de tussentijdse feedback op de beroepsproducten die de student tijdens LODW vervaardigt, leiden tot het uiteindelijke LODW portfolio.

In de onderwijseenheid De Innoverende Ergotherapeut (DIE) 2 werkt de student aan opdrachten waarin de relatief nieuwe competentie “ondersteunen en versterken” centraal staat. Het panel constateert dat de opleiding zich ervan bewust is dat deze nieuwe competentie nog lang niet overal in het werkveld wordt toegepast. Op een “traditionele” werkplek blijkt het voor de student, maar ook voor de praktijkbegeleider soms nog een hele opgave te zijn om aan deze opdrachten uitvoering te geven. De opleiding ziet het daarom als haar taak om (ook) bij praktijkbegeleiders deze nieuwe competentie en nieuwe rol als ergotherapeut onder de aandacht te brengen. Eveneens heeft de opleiding het ondersteunend onderwijs voor DIE 2 herontworpen voor 2018-2019, met een stevigere voorbereiding aan het begin van de onderwijseenheid en meer sturing op de methoden en het proces. In de innoverende ergotherapeut 2 onderzoekt de student tijdens zijn tweede LODW-periode, hoe hij een individuele, innovatieve participatievraag van een cliënt

kan vertalen naar een collectieve participatievraag. Dit resulteert in een collectieve oplossing die in een concrete activiteit wordt uitgewerkt. De student stelt een pleidooi op om deze collectieve oplossing daadwerkelijk te kunnen realiseren op meso/macroniveau.

Bij praktijkgericht onderzoek (PO) werkt de student in teamverband (circa vier studenten) aan een vraagstuk uit de praktijk. Het kan dan gaan om monodisciplinair of multidisciplinair onderzoek (binnen de Faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij), zowel nationaal als internationaal. De vraagstellingen zijn onder meer afkomstig van structurele partners zoals de lectoraten Neurorevalidatie, Arbeid & Gezondheid, Versterken van Sociale Kwaliteit, het Radboudumc, de Sint Maartenskliniek en Skol Salu op Curaçao, met een verdeling over de verschillende settings: wijk, chronisch zieken, ouderen, arbeid en kinderen. Ook worden PO-projecten geformuleerd vanuit de promotietrajecten van de verschillende collega's. Rode draad in ieder onderzoek is dat er aandacht is voor het (dagelijks) handelen of het (ergo)therapeutisch handelen. Tevens kan de student kiezen voor Interprofessioneel Praktijkgericht Onderzoek (IPO) in één van de Sparkcentres. Het PO heeft als resultaat een eindproduct en een individuele prestatie.

De door de opleiding Ergotherapie verzorgde minor "Ergotherapie in een dynamische omgeving" is een plek waar studenten in een innovatieve context met een populatie werken. De student ontwikkelt in deze minor leiderschap in het mogelijk maken van het (dagelijks) handelen in een dynamische omgeving. Daarnaast kunnen studenten minoren bij andere opleidingen volgen, bijvoorbeeld over het bedrijfsleven. Het panel constateert dat de opleiding met de minor "Ergotherapie in een dynamische omgeving" zeer goed aansluit bij de doelstelling om een complete ergotherapeut op te leiden.

Het programma dekt volgens het panel de beoogde leerresultaten (competenties en beroepsthema's) goed af. Wel wil het panel de opleiding aanbevelen om verder te expliciteren waar en hoe de competentie "screenen" in het programma aan bod komt. Het panel constateert dat de opleiding het praktijkgericht werken serieus aan bod laat komen, waarbij innovatie en interprofessionele samenwerking onderdeel zijn van dit praktijkgericht werken. Studenten geven in de zelfevaluatie (video) aan dat het nieuwe didactische concept en onderwijsprogramma zorgt dat ze efficiënter met hun tijd om kunnen gaan. Studenten waarderen het dat ze veel ruimte krijgen om ideeën in te brengen en hun eigen leerproces vorm te geven. Ze leren elkaar feedback geven, waardoor ze leren waar ze goed in zijn en wat ze kunnen verbeteren. Het panel constateert dat het nieuwe leren goed zichtbaar is in het onderwijsprogramma. Het panel heeft een integraal onderwijsprogramma gezien dat zo is opgebouwd dat studenten worden opgeleid tot zowel competente als complete ergotherapeuten. Het panel constateert dat de opleiding met deze ontwikkeling een voortrekkersrol op zich neemt, zowel binnen de HAN als ten aanzien van andere opleidingen ergotherapie.

Leeromgeving voor driehoek onderwijs – onderzoek – werkveld

De opleiding Ergotherapie is binnen de HAN, regionaal, nationaal en internationaal actief in diverse (onderzoeks)-netwerken en samenwerkingsverbanden, waarbij de opleiding participeert in gedeelde onderzoeks- en/of onderwijsprojecten. De ene keer ligt het accent op onderzoek, de andere keer zijn werkveld of onderwijs het vertrekpunt, maar altijd wordt de verbinding gemaakt met de andere punten van de driehoek.

Studenten gaan naar externe werkplekken waar ergotherapeuten van oudsher te vinden zijn (met name intramuraal en eerstelijnspraktijken), maar ook op nieuwe (innovatieve) plekken waar (nog) geen ergotherapeuten werkzaam zijn, bijvoorbeeld op een zorgboerderij. Vanuit het Praktijkhuis wordt in die gevallen extra begeleiding verzorgd ten aanzien van beroepsinhoudelijke vraagstukken. Het Praktijkhuis is een leeromgeving binnen de HAN waar de student leert te werken in realistische praktijksituaties die herkenbaar zijn voor de ergotherapie. Ook is het Praktijkhuis een omgeving waar studenten en werkveld in aanraking kunnen komen met de nieuwste ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van domotica. Studenten geven in de zelfevaluatie aan goed contact te hebben met de praktijkcoach van het Praktijkhuis.

De externe leeromgeving is onder meer te vinden in één van de negen zogenaamde “Sparkcentres”. In diverse wijken in de regio Arnhem en Nijmegen heeft de faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij Sparkcentres gerealiseerd: wijkcentra waar onderwijs, onderzoek en praktijk zijn geïntegreerd om het functioneren, participeren en de gezondheid van de bewoners te verbeteren. In deze centra signaleert en exploreert de wijkdocent van de HAN samen met professionals en wijkbewoners actuele vraagstukken in de wijk die de studenten in samenwerking met bijvoorbeeld studenten Fysiotherapie, Verpleegkunde, en Maatschappelijk werk en dienstverlening en professionals en onderzoekers ter plekke oppakken. Studenten geven in de zelfevaluatie aan het te waarderen dat zij door de Sparkcentres meer projecten kunnen doen in een multidisciplinaire samenwerking. Het panel is zeer te spreken over de Sparkcentres, omdat van daaruit interprofessioneel en innovatief werken wordt gestimuleerd. Dit sluit ook goed aan bij de doelstelling om complete ergotherapeuten op te leiden. Wel constateert het panel dat de opleiding (nog) aanloopt tegen een aantal praktische zaken. De diversiteit in onderwijskundige en organisatorische uitgangspunten van de verschillende toeleverende opleidingen werkt soms belemmerend, bijvoorbeeld omdat modules niet gelijk op lopen of bij het al dan niet plaatsen van studenten op basis van interesse (Ergotherapie gaat uit van interesse). Het panel is van mening dat dit soort praktische knelpunten onvermijdelijk zijn bij de ontwikkeling van nieuwe concepten en vindt het positief dat de opleiding de knelpunten serieus en proactief oppakt en bespreekt en vertaalt naar actiepunten op de korte en lange termijn.

Een ander voorbeeld is het Herstelcentrum waar wijkdocenten Ergotherapie studenten begeleiden in een interprofessionele beroepscontext in het onderzoek naar vraagstellingen uit de revalidatiepraktijk. Vanuit onderwijsorganisatieperspectief participeert de opleiding in HAN-netwerken rondom bijvoorbeeld onderwijskwaliteit, leerkring leiderschap en professionals governance. Regionaal participeren (docent)onderzoekers van Ergotherapie HAN in het NEON (Netwerk voor Ergotherapie Onderzoek in de regio Nijmegen) samen met onderzoekers van het Radboudumc, de Sint Maartenskliniek en het revalidatiecentrum Klimmendaal. Vanuit dit netwerk worden onder meer opdrachten voor praktijkgericht onderzoek gegenereerd. Ook neemt de opleiding deel aan de Centres of Expertise Sneller Herstel en Krachtige Kernen van de HAN.

Door de samenwerking met de lectoraten kan actuele kennis worden verwerkt in het onderwijs, dat door de lectoren en docent-onderzoekers wordt verzorgd. Deze samenwerking resulteert ook in vraagstukken voor het praktijkgericht onderzoek. Kennis opgedaan in promotietrajecten van de docenten, komt terug in het onderwijs dat deze docenten verzorgen (bijvoorbeeld zelfmanagement, dementie, mantelzorg, minor kinderen).

De HAN bereidt een nieuwe organisatiestructuur voor, waarbij Faculteiten, instituten en kenniscentra zullen convergeren tot responsieve academies. Al het onderwijs en onderzoek binnen een bepaald domein wordt samengebracht. Voor Ergotherapie betekent deze ontwikkeling een bekrachtiging van wat reeds is opgebouwd in de driehoek.

Recent is de HAN ook betrokken geweest bij de benoeming van de eerste hoogleraar Ergotherapie aan het Radboudumc.

Het panel constateert dat de opleiding zeer actief bezig is om de driehoek onderwijs-onderzoek-werkveld goed vorm te geven en hiermee een rijke praktijkgerichte leeromgeving voor studenten heeft gecreëerd. De opleiding zorgt er daarmee voor dat er voldoende aanbod is aan praktijkopdrachten en dat er diversiteit is in niveau, intern of extern, individueel of interprofessioneel.

Internationalisering

Ook internationaal is de opleiding een belangrijke partner en nemen zowel docenten als studenten actief deel aan toonaangevende netwerken op het gebied van Ergotherapie: ENOTHE, Research in Occupational Therapy and Occupational Science (ROTOS), Studenten Platform Occupational Therapy (SPOT) en European Masters of Science in Occupational Therapy. Met internationale partners werkt de opleiding intensief samen in het organiseren van mogelijkheden voor docent- en studentmobiliteit en professionaliseringsbijeenkomsten. Voor studenten die een periode in het buitenland willen studeren, zijn er verschillende mogelijkheden, zoals een buitenlandse stage, minor of praktijkgericht onderzoek (PO). De meeste studenten die naar het buitenland gaan, doen daar PO. Twee aansprekende vaste PO-partners zijn het Bali Royal Hospital, waar studenten middels estafetteonderzoek de neurorevalidatie na CVA opzetten. Ook zijn recent diverse PO-projecten uitgevoerd voor Stichting Srilancare (Sri Lanka), waar studenten bijdragen aan de ontwikkeling van een reïntegratieprogramma op het gebied van wonen, zorg en werk voor meisjes die op hun 18e jaar een weeshuis moeten verlaten om voor zichzelf te zorgen. Veel studenten participeren in het HAN-brede gezondheidsproject Skol Salu op Curaçao. Aan het vertrek naar het buitenland, gaat een intensieve voorbereidingsperiode van anderhalf jaar vooraf, met activiteiten vanuit de opleiding en het International Office van de HAN. Het panel constateert dat de opleiding hiermee voldoende mogelijkheden aan studenten biedt om internationale ervaring op te doen.

Honours- en talentprogramma

Studenten geven in de zelfevaluatie aan dat er eerst weinig aanbod was voor studenten die meer uitdaging zoeken. Nadat dit besproken was met de opleiding, heeft de opleiding hierop vervolgens actie op ingezet. Studenten die naast het reguliere programma een extra uitdaging zoeken, kunnen deelnemen aan het Honoursprogramma van de Faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij of het Talentprogramma Ondernemendheid en Leiderschap. Ook het opzetten van een student company behoort tot de mogelijkheden. Het panel constateert dat de opleiding voldoende mogelijkheden biedt aan studenten om een honours- of talentprogramma te volgen en wanneer studenten aangeven behoefte te hebben aan een dergelijk programma, de opleiding hier gelijk op inspeelt.

Begeleiding studenten

Met de studenten vindt het panel dat de opleiding de studiebegeleiding goed heeft vormgegeven. De studentbegeleiding richt zich zowel op professioneel als op persoonlijk vlak. Elke student heeft een vaste studentbegeleider. Ook bij de studentbegeleiding geldt dat studenten en docenten in partnerschap met elkaar werken en leren. Het is verder belangrijk dat iedere student zich, gezien, gehoord, gekend en gewaardeerd voelt. De studentbegeleiding vormt de rode draad in het persoonlijke en professionele leerproces van de student. Het vindt plaats in individuele gesprekken en in groepsbijeenkomsten. De studentbegeleider is het eerste aanspreekpunt voor de student en de schakel tussen de onderwijsvraag van de student (POP) en het aanbod van de opleiding. Bij keuzemomenten stelt hij samen met de student het studiecontract dat hij vervolgens namens de opleiding accordeert. De studentbegeleider monitort de studievoortgang van de student, helpt hem bij het maken van keuzes en stimuleert of adviseert bij problemen tijdens de studie. Ook kan hij ondersteunen bij het ontwikkelen en verbeteren van studievaardigheden. Hij kan ook doorverwijzen naar de decaan of studentpsycholoog. Het studiecontract en de studievoortgang worden vastgelegd in het studievoortgangssysteem Alluris. De opleiding onderzoekt de mogelijkheid om een e-portfolio in te voeren dat als dashboard kan fungeren. Extra ondersteuning is er beschikbaar vanuit HAN Studiesucces op het gebied van bijvoorbeeld, dyslexie, dyscalculie, chronische ziekte, maar ook met betrekking tot extra faciliteiten voor topsporters, bij hoogbegaafdheid en voor studenten uit het buitenland. Voor langstudeerders is er specifieke extra ondersteuning.

Organisatie en, docenten

Matrixorganisatie

Er is een matrixorganisatie ingericht, bestaande uit drie onderwijsteams die resultaatverantwoordelijk zijn voor het onderwijs in de propedeuse, hoofdfase 1 respectievelijk hoofdfase 2 en 3, een team organisatie en het managementteam. Binnen de onderwijsteams zijn collega's op basis van hun affiniteit en expertise verantwoordelijk gesteld voor verschillende aandachtsgebieden, zoals voor studentbegeleiding, toetsing, en kwaliteitszorg. Zij hebben een initiërende en monitorende functie binnen hun team voor hun aandachtsgebied en zijn samen met hun collega's in de andere onderwijsteams en het managementteam verantwoordelijk voor de afstemming en samenhang tussen de leerjaren. Het panel heeft in de visitatiegesprekken gemerkt dat het werken in onderwijsteams breed gedragen wordt door zowel studenten als docenten.

Docenten in diverse rollen

In het onderwijsconcept heeft de docent een rol als leercoach in de begeleiding en ondersteuning van de leerprocessen van de studenten. Naast de docent is er tevens een praktijkbegeleider die het leerproces op de externe werkplek begeleidt. Om de docent en de praktijkbegeleider te faciliteren in deze rol, heeft de opleiding een leer- en ontwikkelinstrument gemaakt voor het begeleiden van de ontwikkeling van de student naar zelfstandigheid en zelfsturing.

Docenten hebben zelf ook andere beroepsrollen (onderzoeker, professional) in de relatief nieuwe praktijkcontexten, zoals bij het populatiegericht werken in de wijk. Het leerproces van docenten loopt hier parallel aan het leerproces van studenten. Op diverse manieren en momenten is er aandacht voor de ontwikkeling en het leren van de opleiding als collectief (organisatieontwikkeling), van de teams (teamleren) en van de individuele docent. Verschillende

masterclasses en studiedagen zijn besteed aan het eigen maken van didactische vaardigheden die passen bij het onderwijsconcept van zinvol en betekenisvol leren. Ook op het vlak van cultuur en de manier van werken heeft de opleiding coaching en begeleiding gezocht om het “anders doen” te faciliteren. Docenten kunnen individueel en in teamverband een beroep doen op coaching en scholing, bijvoorbeeld via de HAN-Academy. De kwaliteiten die in het docententeam aanwezig zijn vullen elkaar aan en bestrijken het hele gebied van onderwijsonderzoekpraktijk.

Het totale docententeam bestaat uit 43 docenten (circa 30 fte). De meeste docenten (89%) hebben een mastergraad; vier docenten zijn hiervoor in opleiding. Drie docenten hebben een PhD en drie docenten volgen een promotietraject. Verreweg de meeste docenten (83%) hebben een onderwijsbevoegdheid en zijn BKE-gecertificeerd (ook 83%). Drie docenten zijn SKE-gecertificeerd en een docent is hier voor in opleiding. Vrijwel alle docenten hebben recente ervaring in de beroepspraktijk en enkele docenten zijn hierin nog steeds werkzaam. Van de docenten heeft 80% onderzoekservaring.

Studenten geven in de zelfevaluatie aan een goede en gelijkwaardige band te hebben met docenten. Docenten nemen studenten serieus, luisteren goed, zijn behulpzaam, vragen door en geven veel ruimte aan studenten om hun eigen leerproces neer te zetten. Het panel constateert op basis van de gesprekken dat studenten positief zijn over de kwaliteit van hun docenten. Studenten voelen zich gezien en docenten zijn responsief. Het panel heeft gekwalificeerde en gemotiveerde docenten leren kennen.

Voorzieningen

De opleiding beschikt over voldoende, goed geoutilleerde onderwijsruimtes waar studenten ergotherapeutische handelingen kunnen oefenen, zo heeft het panel tijdens een rondleiding mogen constateren. Het panel signaleert dat het nieuwe leren andere fysieke onderwijsruimtes vraagt en dat de opleiding op zoek is naar een oplossing hiervoor. De opleiding werkt vaak met groepen van 90 studenten tegelijk. Van daar uit gaan studenten uiteen in kleinere groepen. Dit vraagt om ruimtes die flexibel kunnen worden ingedeeld, afhankelijk van de leervragen en – activiteiten die op dat moment aan de orde zijn.

Tenslotte

De opleiding wil dat de leeromgeving een broedplaats is voor leren en ontwikkelen, met ruime aandacht voor praktijk en onderzoek. Het panel vindt het positief dat de opleiding het “voortdurend leren en ontwikkelen” hierbij ook zelf toepast bij het doorontwikkelen van het onderwijsconcept en de leeromgeving. Het panel ziet evenals de opleiding voor de komende periode de uitdaging om het onderwijsconcept zoals het nu in de propedeuse is geoperationaliseerd, te evalueren en bij te stellen en op een consistente manier in te voeren in de hogere leerjaren.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een goed toetsbeleid en systeem van toetsing. Het panel heeft een variatie aan toetsten gezien met bijbehorende beoordelingen. De toetsing is van goed niveau en sluit aan op de leerdoelen/leeruitkomsten, aldus het panel. De toetsen voldoen aan de eisen van validiteit, transparantie en betrouwbaarheid. De beoordelingen van de toetsen vindt het panel inzichtelijk en consistent met enkele verbeterpunten voor de navolgbaarheid van de beoordelingen van de afstudeerwerken (Praktijkgericht Onderzoek). Het panel constateert dat de opleiding goede aandacht heeft voor het bewaken van de kwaliteit van toetsen en de beoordeling. Het vier-ogen-principe wordt toegepast en er zijn kalibratiesessies en toetsevaluaties. Studenten zijn over het geheel genomen tevreden over de toetsing. Het panel heeft veel waardering voor de grondige wijze waarop de opleiding de invoering van het programmatisch toetsen oppakt. Dit is een goed voorbeeld voor andere onderwijsinstellingen.

Het panel geeft de waardering goed, omdat de opleiding in de uitwerking van het toetsbeleid zorgvuldig de omslag maakt van het oude toetsen naar het nieuwe toetsen, passend bij het nieuwe leren. Het panel is zeer te spreken over de wijze waarop de opleiding de verantwoordelijkheid voor het ontwerpen van toetsen laag in de organisatie bij de onderwijsteams heeft gelegd. Dit kan omdat de opleiding heldere kaders heeft vastgesteld voor het ontwerpen van de toetsen binnen de onderwijsteams. Ieder onderwijsteam kent goed geschoolde en getrainde docenten, ook op het gebied van toetsing, die eindverantwoordelijkheid dragen.

Onderbouwing

Naar een nieuw toetsbeleid passend bij een doorgaand leerproces

De opleiding wil dat de visie op toetsen aansluit op de visie op leren. Toetsen draagt bij aan het optimaliseren van zinvolle en betekenisvolle leerprocessen en aan een feedbackcultuur waarin leren met vallen en opstaan mag. Er is sprake van “constructive alignment” tussen de beoogde leeropbrengst, de leeractiviteiten en de toetsing. De opleiding werkt duurzaam aan kwaliteitsontwikkeling van toetsing door verschillende perspectieven en partijen hierbij te betrekken. Het panel constateert dat de opleiding bezig is om het toetsen door te ontwikkelen, dusdanig dat het toetsen goed aansluit bij het nieuwe onderwijs.

De opleiding wil de geheel nieuwe opzet van het onderwijs qua beroepsinhoud, organisatie en didactiek combineren met een toetsprogramma dat hierbij past. Het panel vindt dit een goede keuze. In het lopende studiejaar implementeert de opleiding in de propedeuse het programmatisch toetsen. Bij programmatisch toetsen staat het leren van toetsen en het werken aan de doorlopende ontwikkeling van de student centraal. In elke module worden de prestaties (datapunten) van studenten vanuit meerdere perspectieven geïnventariseerd en geëvalueerd en

deze bieden input voor het besluit over de (tussen/eind)beoordeling. Met de ervaringen van dit studiejaar wil de opleiding deze vernieuwingen ook implementeren in de hogere studie jaren.

Waar in het nieuwe onderwijs de onderwijsactiviteiten studenten meer zijn gaan uitdagen tot zinvol en betekenisvol leren, lokte het toetsprogramma, dat op zichzelf gedegen in elkaar zat, uit dat studenten (toch) van toets naar toets door het programma bleven gaan. De opleiding wil juist een doorgaand leerproces op gang brengen, waarbij toetsen de motor zijn voor en onderdeel van het leren. Aan de toetsing liggen een aantal leidende principes ten grondslag: ontwikkelingsgericht, eerlijk, duidelijk en betekenisvol. Formatieve evaluatie en een feedbackcultuur zijn hier wezenlijke onderdelen van. Belangrijke beslissingen op basis van toetsing, bijvoorbeeld ten aanzien van het bindend studieadvies, zijn gebaseerd op rijke data over het functioneren van de student vanuit verschillende beoordelingsperspectieven. Nieuwe toetsen worden vanuit een systeembenadering ontworpen samen met de verschillende betrokken docenten, studenten, werkveld en waar nodig externe deskundigen. Het panel constateert dat de opleiding voor het ontwerpen en de kwaliteitsontwikkeling van de toetsen algemeen geldende kwaliteitscriteria, zoals validiteit, betrouwbaarheid en objectiviteit hanteert.

Het panel constateert dat met de stap naar programmatisch toetsen, de toetsing congruent wordt met het onderwijskundig concept van de opleiding. Praktijkvoorbeelden in het hbo zijn echter nog beperkt. Het panel waardeert de grondige wijze waarop de opleiding met behulp van experts van binnen en buiten de HAN deze uitdaging ter hand heeft genomen. De opleiding is zich ervan bewust dat hier een grote uitdaging ligt: het concept is goed doordacht, maar een succesvolle implementatie valt of staat bij het kunnen anticiperen en reageren op situaties die zich voordoen in de praktijk. De uitwerking kan wat het panel betreft dienen als een goed voorbeeld voor andere onderwijsinstellingen.

Het panel constateert dat de opleiding haar manier van toetsen geleidelijk aan laat aansluiten bij het nieuwe leren. Het panel ziet dat de opleiding hierbij de kwaliteit van toetsen beziet vanuit samenhang in alle facetten van ontwerp, uitvoering, evaluatie en doorontwikkeling. De manier waarop aan duurzame kwaliteitsontwikkeling van toetsing wordt gewerkt, past bij de lerende professionele cultuur.

Toetsvormen

Toetsen binnen de opleiding ergotherapie valt uiteen in toetsen om van te leren en toetsen om te beslissen. Iedere onderwijseenheid beschikt over een toetshandleiding. Hierin wordt de samenhang beschreven tussen de beoogde leeropbrengsten, onderwijsactiviteiten, leerinhoud en toetsing, de toets-organisatie en procedures en het toetsformulier met de toetscriteria en cesuur.

Propedeuse

In de nieuw ingerichte propedeuse zijn er drie toetsen om te beslissen: eind semester 1 (30 studiepunten), eind periode 3 (15 studiepunten) en eind periode 4 (15 studiepunten). In de aanloop naar deze beslismomenten worden feedback/reflectie- en evaluatiemomenten georganiseerd. Gedurende de onderwijsperiode werkt de student aan leeractiviteiten en beroepsopdrachten waarop hij feedback krijgt van medestudenten, docenten en ergotherapeuten uit de praktijk. De student reflecteert op deze feedback en verzamelt deze in een ontwikkelingsportfolio. In elke periode wordt een evaluatiemoment georganiseerd met de peergroep en de studentbegeleider, waar conclusies worden getrokken over het leren en

ontwikkelen tot dan toe, zonder dat hier directe consequenties aan verbonden zijn. De periode wordt afgesloten met het beoordelingsmoment waar twee onafhankelijke examinatoren op basis van de verzamelde bewijzen wegen of de student zich voldoende heeft ontwikkeld om studiepunten toe te kennen.

Hoofdfase 1, 2 en 3

Binnen het programma van toetsen in de hoofdfase 1, 2 en 3 wordt een onderwijseenheid afgesloten door middel van een toets om te beslissen in de vorm van een tentamen. Een tentamen kan uit meerdere toetsen, oftewel deeltentamens, bestaan. Een tentamen kan de vorm hebben van een schriftelijke toets, een mondelinge toets, een performancetoets (demonstratie) of een portfoliotoets. Voor de toetsing in de afstudeerfase, zie Standaard 4. Het panel constateert dat het toetsprogramma van de propedeuse en de toetsprogramma's van de hoofdfase zich kenmerken door een bewuste en beargumenteerde combinatie van toetsvormen, passend bij de fase in de opleiding en opbouw van de opleiding. Het panel constateert dat de peerreview (onderlinge feedback tussen studenten) in het nieuwe onderwijs sterk verbeterd is ten opzichte van het oude onderwijs. Het panel heeft verder een representatieve selectie van toetsen bestudeerd met de bijbehorende beoordelingen. De toetsing is van goed niveau en sluit aan op de leerdoelen/leeruitkomsten, aldus het panel. De beoordelingen van de toetsen vindt het panel inzichtelijk en consistent. De beoordelingsformulieren zijn over het algemeen transparant en overzichtelijk.

Borging van toetsen en beoordeling

De opleiding gebruikt diverse middelen voor de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordeling. De taken, rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen bij de kwaliteit van toetsing zijn met elkaar besproken en afgestemd en zijn vastgelegd in het toetsboek. Het gaat dan niet alleen om de examinatoren, toetsexperts en toetscoördinator, maar ook om de toetsorganisatie, kwaliteitszorgverantwoordelijken, de examencommissie en de externe toezichthouders.

Er is adequaat aandacht voor de toetsbekwaamheid van examinatoren, toetsexperts en toetscoördinatoren. Sinds 2013-2014 hebben de examinatoren deelgenomen aan de toetsscholing die op maat was georganiseerd voor en door het Instituut Paramedische Studies, als voorloper van het BKE-traject. Het behaald hebben van deze scholing is door CITO gelijkgesteld aan de BKE-kwalificatie. Deze scholing heeft ook als voorbeeld gediend voor verdere BKE-certificering binnen de HAN. Inmiddels zijn vrijwel alle examinatoren sinds enkele jaren tenminste BKE gecertificeerd, zie ook standaard 2. Omdat iedere toets(vorm) een andere toetsbekwaamheid vraagt, worden middels een aanwijsbesluit van de examencommissie de examinatoren per toets(vorm) vastgesteld. Nieuwe collega's die nog geen didactische bekwaamheid en BKE certificering hebben behaald, toetsen onder supervisie van een toetsexpert of de toetscoördinator.

In ieder onderwijsteam zijn één of meer docenten "toetsexperts" op basis van hun kwaliteit en expertise (bijvoorbeeld SKE of een onderwijskundige master) resultaatverantwoordelijk voor de toetsing. Zij borgen dat de leercyclus "actie-reflectie-verdieping-verankering" ten aanzien van toetsing wordt doorlopen. Deze toetsexperts vormen met elkaar een professionele leergemeenschap en zorgen voor professionalisering van de examinatoren in hun team, al dan niet onder begeleiding van de toetscoördinator.

De opleiding bereidt de examinatoren volgens het panel goed voor op nieuwe toetsen. Voorafgaand aan iedere specifieke toets, worden de hierbij betrokken examinatoren middels een training hierop voorbereid. Naast de praktische afspraken over procedures is hier aandacht voor het bespreken en kalibreren van de toetscriteria en voor leer- en ontwikkelvragen, bijvoorbeeld over het geven van feedback. Deze toetstrainingen worden gegeven door de toetsexperts in de resultaatverantwoordelijke onderwijsteams. Bij het afnemen van de toetsen is de toetsexpert en/of de toetscoördinator beschikbaar voor het bespreken van dilemma's in de beoordeling. De opleiding heeft ook trainingen georganiseerd voor docenten in het geven van feedback aan meerdere studenten tegelijk. Het panel constateert dat de opleiding het doorontwikkelen en verbeteren van de nieuwe vorm van toetsen goed georganiseerd heeft. Toetsen, waarbij iets opvallends aan de hand is, zoals veel opmerkingen van studenten, een zeer hoog percentage hoge of lage cijfers, worden na afloop geanalyseerd.

De toetscoördinator is SKE- gecertificeerd en gemandateerd door de examencommissie om toetsen te accorderen. Alle toetsen worden in samenspraak met de toetscoördinator ontworpen. De toetscoördinator monitort het doorlopen van de leercyclus in de onderwijsteams, volgt de ontwikkeling van de algehele toetskwaliteit en bewaakt de koers. De toetscoördinator neemt deel aan het managementteam, heeft daarmee overkoepelend inzicht in de koers van de opleiding en kan van daaruit de toetsexperts in de teams inspireren en leiding geven. De coördinator verzorgt professionaliserings- en ontwerpbijsessies.

De examencommissie IPS borgt de kwaliteit van de tentamens en de examens. Het panel constateert dat het waarborgen van de validiteit, betrouwbaarheid, uitvoerbaarheid en transparantie van de toetsing goed is geborgd middels een toezichtplan. De examencommissie IPS neemt daarnaast periodiek een steekproef van de beoordeling van het afstudeerniveau. De bevindingen worden schriftelijk vastgelegd en besproken met de betrokken examinatoren. Jaarlijks zijn twee externe toezichthouders aanwezig bij een steekproef van (afstudeer)tentamens. Zij vormen zich een beeld van het niveau van de kandidaten, de examinatoren en de organisatie van de toetsing.

Bij het opstellen van tentamens past de opleiding het vierogenprincipe consequent toe. De portfoliobeoordeling is steeds in handen van twee onafhankelijke examinatoren. Ook de bijbeoordeling van de onderdelen van het Praktijkgericht Onderzoek bij het afstuderen zijn steeds twee examinatoren betrokken. Met de opleidingen ergotherapie van andere hogescholen zijn er afspraken gemaakt over het jaarlijks beoordelen van elkaars eindwerken en het geven van feedback op de beoordelingssystematiek. Jaarlijks zijn twee externe toezichthouders aanwezig bij een steekproef van (afstudeer)tentamens. Zij vormen zich een beeld van het niveau van de kandidaten, de examinatoren en de organisatie van de toetsing. Zij rapporteren hun bevindingen schriftelijk en mondeling aan de opleiding.

Het panel vindt dat de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordeling van goede kwaliteit is. De opleiding investeert stevig in de scholing van examinatoren. De functies van toetscoördinator en toetsexpert dragen goed bij aan de kwaliteitsborging van de toetsing en beoordeling. De toetscoördinator, toetsexperts en de examencommissie blijken volgens het panel in de praktijk goed te functioneren.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het visitatiepanel concludeert op basis van het programma en een selectie van afstudeerdossiers dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Het programma en de afstudeerfase bieden daartoe voldoende garanties. Het panel oordeelt positief over de opzet van de afstudeerfase, die bestaat uit de onderwijseenheden Leren op de werkplek, De innoverende ergotherapeut 2 en het Praktijkgericht Onderzoek. Voor de invulling hiervan heeft de student ruime keuzemogelijkheden hebben. Het panel heeft een selectie van vijftien afstudeerdossiers bestudeerd en concludeert dat het niveau hiervan voldoende is. Het panel heeft zowel juweeltjes van rapporten van het Praktijkgericht Onderzoek gezien als enkele rapporten waar de methodische onderbouwing van het onderzoek voor verbetering vatbaar is. Het panel vindt dat de afstudeerfase bestaat uit veel verschillende (en soms omvangrijke) producten, waardoor soms het overzicht en diepgang ontbreekt. De beoordelingen van de afstudeeronderdelen kunnen volgens het panel aan inzichtelijkheid winnen.

Het panel heeft tijdens de gesprekken geconstateerd dat studenten en alumni opgeleid worden tot leergierige, lerende en zelfbewuste ergotherapeuten, die soms zelfs in staat zijn om voor zichzelf een werkplek als ergotherapeut te creëren bij een organisatie. Het panel ziet dat de opleiding ergotherapeuten opleidt die vaardig zijn hun beroep uit te oefenen, zelfverzekerd kunnen samenwerken en in staat zijn nieuwe wegen te bewandelen, ook buiten de grenzen van hun eigen professie. De studenten, alumni en het werkveld zijn hier zeer over te spreken.

Onderbouwing

Afstudeerfase

Afgestudeerden van de opleiding Ergotherapie aan de HAN dienen te voldoen aan de eindkwalificaties zoals opgesteld voor een beginnende ergotherapeut.

Het afstudeerprogramma bestaat uit drie onderdelen:

- Leren op de werkplek (LODW 1 & 2) (45 studiepunten)
- De innoverende ergotherapeut 2 (DIE 2) (7,5 studiepunten)
- Praktijkgericht onderzoek (PO) (30 studiepunten).

Voor de inhoudelijke beschrijving, zie Standaard 2.

De drie onderdelen van het afstudeerprogramma worden als volgt beoordeeld.

Leren op de Werkplek (LODW): De beoordeling van het LODW portfolio bestaat uit een schriftelijk deel en een mondeling deel. Het schriftelijke deel is gericht op de eindkwalificaties van de beginnend ergotherapeut en wordt beoordeeld door de eigen docentbegeleider en een

onafhankelijke ergotherapeut uit het werkveld. Als de student hiervoor slaagt, volgt een portfoliogesprek waarin de student laat zien dat hij zich heeft ontwikkeld tot een complete ergotherapeut. Dit mondelinge deel wordt beoordeeld door de docentbegeleider, met een belangrijke rol voor twee mede-ergotherapeuten in opleiding. Voorafgaand aan het portfoliogesprek, laat de student aan de hand van zijn verzamelde “Kwaliteitspunten” zien dat hij zich breed heeft ontwikkeld. Bij een voldoende beoordeling van het portfolio gaat de student door naar het portfoliogesprek welke de hoogte van de voldoende bepaalt. Dit gesprek bestaat uit een introductie door de student gevolgd door een dialoog met de docentbegeleider. Bij een onvoldoende beoordeling van het portfolio volgt een feedbackgesprek, waarin de student met zijn begeleider bespreekt wat de beste optie is om tot een voldoende te komen.

De innoverende ergotherapeut 2 (DIE 2): De student stelt in een schriftelijk tentamen een pleidooi op om een collectieve oplossing voor een individueel probleem daadwerkelijk te kunnen realiseren op meso/macroniveau.

Praktijkgericht Onderzoek (PO): Het Praktijkgericht Onderzoek wordt beoordeeld aan de hand van 2 deeltentamens: 1) Beoordeling van het eindproduct (onderzoeksrapport of artikel) (weging 60%); 2) Beoordeling van de individuele prestatie van de student (weging 40%). Beide onderdelen moeten voldoende zijn voor het behalen van een voldoende eindresultaat. De beoordeling van het eindproduct (onderzoeksrapport) wordt gegeven door een onafhankelijke onderzoeks- deskundige (die niet bij de begeleiding betrokken is geweest) en de eigen docentbegeleider. De onderzoeksdeskundige heeft ook eerder in het traject een rol in het geven van tussentijdse feedback op de projectopzet / onderzoeksopzet. De beoordeling van het eindproduct wordt gebaseerd op het onderzoeksrapport, de schriftelijke onderbouwing en de feedback van de opdrachtgever. De individuele prestatie wordt beoordeeld door een onafhankelijke werkvelddeskundige en de eigen docentbegeleider en is gebaseerd op een individueel eindgesprek, het onderzoeksproces, de tussentijds besproken peerassessments en de individuele feedback van de docentbegeleider. Bij de student die voor Interprofessioneel Onderzoek in de Sparkscentres kiest, bestaat de beoordeling uit het schriftelijk eindproduct (50%) en de individuele prestatie (50%). Het eindproduct wordt beoordeeld door een onafhankelijke onderzoeksdeskundige en de docentbegeleider (wijkdocent) vanuit het Sparkscentre. De individuele prestatie wordt beoordeeld door de docentbegeleider (wijkdocent) vanuit het Sparkscentre en een docent van de opleiding.

Met dit afstudeerprogramma worden volgens het panel alle competenties op eindniveau getoetst en ook de beroepsthema's. Het panel vindt dat de afstudeerfase bestaat uit veel verschillende (en soms omvangrijke) producten, waardoor soms het overzicht en diepgang in het te beoordelen materiaal ontbreekt. Het panel geeft in overweging om dit in het kader van programmatisch toetsen overzichtelijker in te richten.

Kwaliteit afstudeerwerken

Jaarlijks zijn twee externe toezichthouders aanwezig bij een steekproef van (afstudeer)tentamens. Zij vormen zich een beeld van het niveau van de kandidaten, de examinatoren en de organisatie van de toetsing. Zij rapporteren hun bevindingen schriftelijk en mondeling aan de opleiding. De externe toezichthouders merken in hun rapportage over 2017-2018 op: “Uit deze steekproef is gebleken dat het niveau van de afgestudeerde ergotherapeuten

goed is. De eindniveaus van de competenties lijken te worden behaald, waarbij de beginnende beroepsbeoefenaars hun visie op het beroep kunnen verwoorden en theorie en praktijk kunnen integreren. In het bijzonder zijn we onder de indruk van de toets LODW 2. In deze toets laten studenten zien regie te nemen, zichzelf te positioneren, helicopterview aan te nemen en om te kunnen gaan met ethische dilemma's. De ingezette verandering van WPL naar LODW wordt dan ook van harte ondersteund."

Het panel heeft een selectie van vijftien afstudeerdossiers van de laatste twee lichten afgestudeerden beoordeeld. Op basis hiervan concludeert het panel dat het niveau hiervan voldoende is. Het panel heeft zowel juweeltjes van afstudeerdossiers gezien als enkele dossiers waar de methodische onderbouwing in het Praktijkgericht Onderzoek en de bronvermelding voor verbetering vatbaar zijn. Ten aanzien van de beoordeling van afstudeerprogramma (LODW, DIE 2 en PO) vindt het panel dat deze in algemene zin beter navolgbaar en gedocumenteerd kan worden. Het panel geeft de opleiding in overweging om van de mondelinge onderdelen korte gespreksverslagen toe te voegen bij de beoordelingsformulieren. Daarnaast constateert het panel dat er twee examinatoren zijn, maar dit staat niet altijd consequent zo genoemd in de documenten van de opleiding. Dit zou in de beoordelingsformulieren duidelijker tot uiting mogen komen. De feedback bij het portfolio en het Praktijkgericht Onderzoek kan volgens het panel verder aan diepgang winnen.

Functioneren Afstudeerders en alumni in het werkveld

De opleiding is in gesprek met het werkveld over de kwaliteit van de afgestudeerden, bijvoorbeeld tijdens contacten met praktijkbegeleiders. Uit deze contacten komt naar voren dat de afgestudeerden prima voorbereid zijn op de beroepsuitoefening. De meeste afgestudeerden hebben bij de diploma-uitreiking al (zicht op) een baan of een vervolgopleiding, zoals de European Master of Science in Occupational Therapy, Gezondheidswetenschappen, Bewegingswetenschappen of Pedagogiek. De HBO Monitor 2018 laat zien dat de studenten die de opleiding aflevert, over het algemeen aan de slag gaan als ergotherapeut en dat er nauwelijks sprake is van werkloosheid. Via (bijeenkomsten van) een actieve alumnivereniging hoort de opleiding terug waar afgestudeerden in de praktijk tegenaan lopen. Een voorbeeld hiervan is de specialistische deskundigheid die in bepaalde settings wordt gevraagd, maar waar de opleiding niet in kan voorzien. Waar mogelijk zet de opleiding deze signalen om in acties. In partnerschap met de alumnivereniging organiseert de opleiding intervisiebijeenkomsten voor pas afgestudeerden of een workshop over recente wet- en regelgeving.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende

Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding Ergotherapie van de HAN de omslag heeft gemaakt naar een nieuwe manier van leren. Deze sluit zeer goed aan op de ontwikkelingen in het werkveld en geven de afgestudeerden een stevige basis zich in de maatschappij verder te ontwikkelen als ergotherapeut en hierbij nieuwe wegen in te slaan. De opleiding heeft veranderingen op beroepsinhoudelijk, onderwijskundig en organisatorisch gebied grondig en in samenhang aangepakt. De oordelen voor de vier standaarden zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Voor de standaarden 1 tot en met 3 geeft het panel een oordeel goed. Voor standaard 4, de gerealiseerde leerresultaten, het oordeel voldoende. Volgens het panel zijn er voldoende kansen om bij de doorontwikkeling van het nieuwe onderwijs en toetsing de afstudeerdossiers op een hoger niveau te brengen.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande bacheloropleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel is zeer te spreken over de omslag die de opleiding maakt naar het nieuwe onderwijsconcept en –ontwerp. Het panel geeft de opleiding diverse aanbevelingen en adviezen, die vooral ontwikkelgericht bedoeld zijn in het kader van het nieuwe leren en de verdere ontwikkeling van de opleiding.

Algemeen

- Het is het panel opgevallen dat concepten en begrippen (competenties, invalshoeken, perspectieven, thema's et cetera) die de opleiding gebruikt een bepaalde complexiteit en gelaagdheid kennen, waardoor het uitleggen ervan soms lastig is. Dit geeft de opleiding zelf ook aan. Het panel wil de opleiding daarom aanbevelen de formuleringen van de concepten en begrippen die zij hanteert, kritisch tegen het licht te houden en waar nodig begrijpelijker te herformuleren. Het panel beveelt de opleiding ook aan om het geheel aan concepten en begrippen korter en krachtiger te formuleren.

Standaard 2

- Expliciteer meer waar en hoe de competentie “screenen” in het programma aan bod komt.
- Het panel is zeer te spreken over de Sparkcentres waar studenten de ruimte krijgen voor interprofessionele samenwerking en innovatie. Het panel vindt dit vernieuwend en adviseert de opleiding dit concept door te ontwikkelen samen met de andere opleidingen, met daarbij speciale aandacht voor de praktische zaken, zoals planning en roostering, die nu het interprofessioneel samenwerken in de weg staan.
- Geef extra aandacht aan de verdere doorontwikkeling van de onderwijseenheid De Innoverende Ergotherapeut (DIE 2), vooral omdat men in het werkveld nog niet altijd bekend is met de nieuwe competentie “ondersteunen en versterken”. Geef in de voorbereiding op en de begeleiding bij DIE 2 hieraan een duidelijke plek. Evalueer bij de doorontwikkeling hier constant op.
- Het panel geeft het advies om studenten bij het nieuwe leren niet alleen in het onderwijsconcept maar ook fysiek meer ‘ruimte’ te geven om individueel te werken, samen te werken en innovatieve ontwikkelingen uit te proberen.

Standaard 4

- Het panel geeft in overweging om de afstudeerproducten en –toetsing bij de invoering van het programmatisch toetsen zo aan te passen dat er meer overzicht en diepgang in de afstudeerwerken komt.
- Verbeter de navolgbaarheid van de beoordelingen van de verschillende onderdelen van het afstuderen. Maak ook beter inzichtelijk hoe beide examinatoren tot hun beoordeling zijn gekomen.
- Geef meer diepgang aan de feedback bij de afstudeerdossiers.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

13 december 2018

08.30-08.45	Welkom en ontvangst	C312
08.45-09.15	Introductie dag en presentatie	C306
09.15-10.30	Leestijd panel	C312
10.30-12.30	Dialogo Standaard 2 Standaard 3	C306
12.30-13.00	Lunch panel met studenten	Naar praktijkhuis Voeding & Diëtetiek
13.00-13.30	Tijd voor panel	C312
13.30-15.30	Dialogo Standaard 1 Standaard 4	C306
15.30-16.00	Reservetijd panel W.v.t.t.k.	C306
16.00-17.00	Paneloverleg	C312
17.00-17.30	Dagafsluiting	C306

Namenlijst betrokkenen visitatiedag HAN Ergotherapie

Ontvangst door MT:

Ineke Stijnen	Hoofd opleiding Ergotherapie
Marleen Kaijen	Lid MT, aandachtsgebied Toetsing en Curriculumontwikkeling

Gespreksronde standaard 2 en 3:

Bea van Bodegom	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), coördinator minor Ergotherapie in een Dynamische Omgeving (EDO) en innovatieve stages
Hill Jonker	Docent, lid team 1, aandachtsgebied oa. didactiek
Janneke van Druten/ Jos Leenders	Beiden docent, lid team 2, studentbegeleiding
Karen Kotten-Lips	Docent Voeding & Diëtetiek, expertise didactiek en toetsen
Kirsten Braamhaar	Docent, lid team 2, Kwaliteitszorg team 2
Magelien Arts-Tielemans	Docent, lid team 2, Toetsverantwoordelijke team 2
Marianne Roes	Kwaliteitszorgcoördinator Paramedische Studies
Marleen Kaijen	Lid MT, coördinator Toetsing en Curriculumontwikkeling
Marleen van Hooft	Student leerjaar 3, coördinator Studentenhoofdstuk
Marlies IJsvelt	Procescoördinator, Kwaliteitszorgcoördinator Ergotherapie
Mirjam Nijhuis	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), proces- en toetsverantwoordelijke team 3
Eveline Heitink	Lid Examencommissie Paramedische Studies voor Ergotherapie, Docent, lid team 3
Steffie Zeegers	Alumnus, voorzitter Alumnivereniging Ergotherapie Nijmegen
Stephanie van Wezel	Student leerjaar 2, voorzitter Opleidingscommissie
Teddy Meijboom	Alumnus, geïnterviewd voor de narratives

Gespreksronde standaard 1 en 4:

Anoeska Nas	Docent, lid team 1, werkzaam als wijkdocent bij Sparkcentre
Bea van Bodegom	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), coördinator minor EDO en innovatieve stages
Edith Cup	Voorzitter Beroepenveldcommissie
Ineke Stijnen	Hoofd opleiding Ergotherapie
Janneke van Druten/ Jos Leenders	Beiden docent, lid team 2, studentbegeleiding
Jessica de Vree	Student leerjaar 3, lid Opleidingscommissie
Judith Smit	Voormalig instituutdirecteur Paramedische Studies
Lobke Havens	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), Kwaliteitszorg team 3
Marianne Roes	Kwaliteitszorgcoördinator Paramedische Studies
Marieke Lindenschot	Docent, promovendus
Marion vd Woude	Alumnus, secretaris Alumnivereniging Ergotherapie Nijmegen
Mathilde Dijkhuis	Alumnus, geïnterviewd voor de narratives
Mirjam Nijhuis	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), proces- en toetsverantwoordelijke team 3
Pauline Aarts	Externe toezichthouder
Ria Kersbergen	Voorzitter Examencommissie Paramedische Studies
Ton Satink	Docent, lid team 3 (leerjaar 3 en 4), coördinator Praktijkgericht Onderzoek en Internationalisering

Studentenlunch:

Iiona Hietkamp	Student hoofdfase 23
Jessica de Vree	Student leerjaar 3, lid Opleidingscommissie
Marleen van Hooft	Student leerjaar 3, coördinator Studentenhoofdstuk
Laila Benali	Student propedeuse
Renske Bakker Schut	Student hoofdfase 1
Sam Dingemans	Student hoofdfase 1
Simone Pattinasarany	Student hoofdfase 23
Stephanie van Wezel	Student leerjaar 2, voorzitter Opleidingscommissie
Tessa van Zwieten	Student propedeuse

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Interne documenten, niet officieel gepubliceerd voor externe partijen:

- Aarts, P., Eijkelkamp, A. (2018). *Rapportage extern toezicht afsluitende examens opleiding bachelor Ergotherapie*. Beek-Ubbergen: auteur.
- Arts-Tielemans, M., Havens, L., Hilhorst, A. (2018). *Literatuurlijst Hoofdfase, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Bijl, K. van der., Kaijen, M. (2017). *Onderwijseenheid 'Bijzondere van alledag', propedeuse oud curriculum, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, casuïstiek, dossiers, studentproducten)
- Bijl, K. van der., Stuivenberg, M. (2017). *Onderwijseenheid 'Meedoen; op weg naar maatschappelijke participatie', propedeuse oud curriculum, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, kennistoets, antwoordsleutel, studentproducten)
- Bodegom, B. van., Heitink, E., Mulders, R., Nijhuis-Huisjes, M. (2018). *Onderwijseenheid 'De innoverende Ergotherapeut 2', hoofdfase 2-3 nieuw curriculum, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, studentproducten)
- Bodegom, B. van., Heitink, E., Mulders, R., Nijhuis-Huisjes, M. (2018). *Onderwijseenheid 'Leren op de werkplek 2', hoofdfase 2-3 nieuw curriculum, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, studentproducten, leer- en ontwikkelinstrument, PEOP en CPPF voor LODW)
- Braamhaar, K., Meer, M. van der. (2018). *Jaarverslag Opleidingscommissie Ergotherapie, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Opleidingscommissie Ergotherapie.
- Braamhaar, K., Wezel, S. van. (2018). *Jaarplan Opleidingscommissie Ergotherapie, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Opleidingscommissie Ergotherapie.
- Brunnekreef, J., Havens, L., Satink, T. (2018). *Onderwijseenheid (interprofessioneel) 'Praktijkgericht Onderzoek', hoofdfase 2-3, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, feedbackformulier onderzoeksopzet, toetshandleiding, toetsformulieren, projectbeschrijvingen, studentproducten)
- BVC Ergotherapie (2018). *Verslag externe validering Beroepenveldcommissie, 2018*. Nijmegen: Beroepenveldcommissie Ergotherapie.
- CvB HAN (2018). *Instellingsplan HAN, 2016-2020*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, College van Bestuur.
- CvB HAN (2018). *Studentenstatuut Algemeen deel, studiejaar 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, College van Bestuur.
- Druuten, J. van. (2017). *Onderwijseenheid 'Wereld op z'n kop', hoofdfase 1, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, kennistoets, antwoordsleutel, studentproducten)
- GGM (2018). *Kengetallen medewerkerstevredenheidsonderzoek 2017 - faculteit Gezondheid, Gedrag & Maatschappij*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

- Havens, L., Pol, M., Verhoef, J., Wouda, P. (2018). *Evaluatiebijeenkomst project Nationale borging eindkwalificaties Ergotherapie*. Utrecht: LOS.
- Hendriks, R., Hooft, M. van., Peters, V., Vree, J. de. (2018). *Studentenhoofdstuk Ergotherapie*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- IJsvelt, M. (2018). *Personeelsoverzicht Ergotherapie 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- IPS (2014). *Strategisch personeelsplan 2014-2018*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, instituut Paramedische Studies.
- IPS (2017). *Ontwikkelplan Instituut Paramedische Studies 2017-2020*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, instituut Paramedische Studies.
- IPS (2018). *Jaarplan Instituut Paramedische Studies 2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Instituut Paramedische Studies.
- IPS (2018). *Onderwijs- en examenreglement – studiejaar 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Instituut Paramedische Studies.
- IPS (2018). *Opleidingsstatuut voor de voltijd bacheloropleidingen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen – studiejaar 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Instituut Paramedische Studies.
- Jonker, H., Stuivenberg, M. (2018). *Onderwijsmodules 0, 1 en 2 ‘De startende ergotherapeut’, propedeuse nieuw curriculum, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, instituut Paramedische Studies.
(kennismakingsweken, literatuur, opzet hoorcolleges, opzet studentbegeleiding, studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, evaluatieinstrument, studentproducten, kennistest, antwoordsleutel)
- Kaijen, M. (2017). *Doing a powerful way of learning* (Summary of the keynote presentation at the annual meeting ENOTHE 2017 in Zagreb). Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Kaijen, M. (2018). *Studiegids opleiding Ergotherapie 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Kaijen, M. (2018). *Toetsboek opleiding Ergotherapie, 2018*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Kaijen, M. (2018). *Zinvol en betekenisvol leren in het onderwijs*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Kemmeren, D. (2017). *Onderwijseenheid ‘Werkplekieren’, hoofdfase 2-3 oud curriculum, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
(studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, studentproducten)
- Kemmeren, D., Schaveling, S. (2017). *Jaarverslag Opleidingscommissie Ergotherapie, 2016-2017*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Opleidingscommissie Ergotherapie.
- Kersbergen, R. (2017). *Jaarverslag Examencommissie Instituut Paramedische Studies, 2016-2017*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Examencommissie Instituut Paramedische Studies.
- Kersbergen, R. (2018). *Jaarverslag Examencommissie Instituut Paramedische Studies, 2017-2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Examencommissie Instituut Paramedische Studies.
- Kersbergen, R. (2018). *Toezichtplan Examencommissie Instituut Paramedische Studies, 2018-2019, conceptversie*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Examencommissie Instituut Paramedische Studies.

- Kuipers, M. (2018). *Onderwijseenheid 'Spelenderwijs', hoofdfase 1, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie. (studiewijzer, toetshandleiding, toetsformulieren, reader, kennistoets, antwoordsleutel, beroepsopdrachten, studentproducten)
- MCV HAN (2016). *Koersplan faculteit Gedrag, Gezondheid & Maatschappij, 2016-2020*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Marketing, Communicatie & Voorlichting.
- Stijnen, I. (2018). *Anders willen is anders doen* (Notitie opleiding Ergotherapie). Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Stijnen, I. (2018). *De complete ergotherapeut - een Nijmeegs profiel*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Stijnen, I. (2018). *Zelfevaluatie rapport Ergotherapie 2018*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Voets-Peters, M. (2018). *Literatuurlijst Propedeuse, 2018-2019*. Nijmegen: Hogeschool Arnhem en Nijmegen, opleiding Ergotherapie.
- Willems, K. (2018). *Resultaten NSE Ergotherapie 2018*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Boeken:

- Hartingsveldt, M. van, Logister-Proost, I., Kinébanian, A. (2010) *Beroepsprofiel Ergotherapeut*. Den Haag: Boom Uitgevers.

Publicaties:

- Kaijen, M., Poerbodipoero, S., Verhoef, J., & Kuijen, W. (2017). *National Transcript Bachelor of Science Occupational Therapy 2016-2020*. Den Bosch: Studierichtingenoverleg Ergotherapie.
- SROE. (2017). *Landelijk opleidingsprofiel Ergotherapie*. Den Bosch: Studierichtingenoverleg Ergotherapie.
- Verhoef, J. & Zalmstra, A. (2013). *Beroepscompetenties ergotherapie. Een toekomstgerichte beschrijving van het gewenste eindniveau van de opleiding tot ergotherapeut*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- WFOT. (2013, november). *Monitoring of WFOT approved OT educational programs form*. Geraadpleegd op 26 september 2018, van: <https://wfot.org/education-programmes/et-bachelor-of-health-ot-1>

Toetsmateriaal

- Representatieve selectie van toetsmateriaal, inclusief uitwerkingen van studenten en beoordelingen